

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **M.K.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2025 r.,
zażalenia skazanego na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Okręgowego
we Włocławku z dnia 23 kwietnia 2025 r., II 1 Ka 527/24,
o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia
wyroku,
na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. i art.
40 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do dalszego
prowadzenia Sądowi Okręgowemu we Włocławku.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2025 r., II 1 Ka 527/24, Sąd Okręgowy we Włocławku zmienił wyrok łączny Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 23 października 2024 r., II K 1764/23, co doprowadziło do wydania prawomocnego wyroku łącznego, w którym orzeczono wobec skazanego karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Pismem z dnia 1 kwietnia 2025 r. (k. 144), nadanym w dniu 7 kwietnia 2025 r. (k. 145), skazany zwrócił się z wnioskiem o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem.

Zarządzeniem upoważnionego sędziego Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 23 kwietnia 2025 r., II 1 Ka 527/24, odmówiono przyjęcia tego wniosku jako złożonego po terminie. W uzasadnieniu wskazano, że rozprawa odwoławcza w tej sprawie odbyła się w dniu 20 marca 2025 r. a w rozprawie uczestniczył obrońca skazanego, jak i sam skazany w drodze wideokonferencji. Sąd odroczył wydanie wyroku do dnia 27 marca 2025 r. o czym wiedział zarówno skazany, jak i jego obrońca. W tej sytuacji złożenie wniosku przez skazanego w dniu 7 kwietnia 2025 r. zostało uznane za czynność dokonaną po upływie siedmiodniowego terminu, co doprowadziło do odmowy przyjęcia wniosku o uzasadnienie (k. 147).

Pismem z dnia 31 kwietnia 2025 r. skazany zwrócił się do Sądu Okręgowego we Włocławku z pismem zatytułowanym „wniosek o: przywrócenie terminu procesowego do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku” (k. 151). W uzasadnieniu wskazał, że nie miał ustanowionego obrońcy, a dotychczasowy obrońca – adw. J.S. – reprezentowała go wyłącznie w postępowaniu przed Sądem I instancji. Wskazał również, że nie został prawidłowo pouczony o sposobie uzasadniania wyroku sądu odwoławczego. Do tego pisma dołączył odrębne pismo w postaci wniosku o uzasadnienie wyroku (k. 152).

W reakcji na to pismo skazanego zostało do niego wystosowane zapytanie, czy stanowi ono wyłącznie wniosek o przywrócenie terminu, czy również zażalenie na zarządzenie z dnia 23 kwietnia 2025 r. o odmowie przyjęcia wniosku o uzasadnienie. Pismem z dnia 16 maja 2025 r. (k. 156) skazany wskazał, że jego pismo to zarówno zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o uzasadnienie, jak również wniosek o przywrócenie terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Niezależnie od argumentacji podniesionej w zażaleniu, zaskarżone zarządzenie nie mogło się ostać z uwagi na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 40 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. Wyrok Sądu odwoławczego został wydany w składzie trzech sędziów, w którym zasiadał SSO S.I., jako przewodniczący i sprawozdawca (k. 132). Zaskarżone zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji również zostało wydane przez tego sędziego (k. 147).

Zgodnie z art. 40 § 3 k.p.k. sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie, zaskarżonego w trybie kasacji lub objętego

skargą nadzwyczajną, nie może orzekać co do tego wniosku, kasacji lub skargi. Zgodnie z utrwalonym już stanowiskiem Sądu Najwyższego, zwrot „orzekać co do wniosku, kasacji lub skargi”, oznacza, że wyłączenie sędziego obejmuje nie tylko merytoryczne rozpoznanie kasacji, wniosku lub skargi, ale również orzekanie co do ich dopuszczalności. Innymi słowy sędzia jest wyłączony od wydawania wszelkiego rodzaju decyzji „blokujących” kasację, wniosek lub skargę. Za takie decyzje uznaje się także te zarządzenia, które pozostają w ścisłym związku z wydaniem zarządzenia w przedmiocie ich dopuszczalności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1996 r., II KZ 34/96; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2007 r., IV KZ 12/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2013 r., V KZ 31/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2013 r., V KZ 44/13). W literaturze przedmiotu i orzecznictwie za takie zarządzenie wprost uznaje się zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego (por. D. Świecki, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el 2025, t. 17 do art. 40; J. Zagrodnik, M. Burdzik, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. J. Zagrodnik, LEX/el 2024, t. 11.4. do art. 40; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2024 r., V KZ 28/24).

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobeuje wskazaną wykładnię art. 40 § 3 k.p.k. Prowadzi ona do wniosku, że skoro SSO S.I. brał udział w wydaniu orzeczenia, którego dotyczy wniosek o uzasadnienie i jednocześnie wydał zarządzenie o odmowie przyjęcia tego wniosku, to zaskarżone zarządzenie dotknięte jest wadą opisaną w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Wobec tego należało uchylić zaskarżone zarządzenie bez merytorycznego badania jego zasadności i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu we Włocławku. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy baczyć, aby nie doszło do obrazy art. 40 § 3 k.p.k. rozumianego w taki sposób, jak przedstawiono to powyżej.

Pomimo uchylenia zaskarżonego zarządzenia z powodu zaistnienia bezwzględnej powodu odwoławczego, Sąd Najwyższy uznał za zasadne poczynienie jednak pewnych uwag co do procedowania Sądu Okręgowego we

Włocławku w ramach „postępowania okołokasacyjnego”. Otóż, wbrew treści zaskarżonego zarządzenia, z akt sprawy wynika, że na rozprawę odwoławczą w dniu 20 marca 2025 r., jak i na ogłoszenie wyroku w dniu 27 marca 2025 r., nie stawiała się obrońca skazanego J.S. (k. 130, 131). Ponadto, skoro wskutek wymiany korespondencji ze skazanym ustalono, że jego pismo z dnia 31 kwietnia 2025 r. stanowi także wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem, to z zasad ekonomii procesowej wynika zalecenie rozpoznania wspomnianego wniosku o przywrócenie terminu przed przesłaniem akt sprawy do Sądu Najwyższego z zażaleniem skazanego. Ewentualne uwzględnienie tego wniosku skutkowałoby przecież tym, że zaskarżone zarządzenie stałoby się bezskuteczne a zażalenie – bezprzedmiotowe.

Przy podejmowaniu dalszych czynności w ramach postępowania okołokasacyjnego nie powinno się tracić z pola widzenia argumentacji skazanego dotyczącej korzystania z pomocy obrońcy oraz otrzymanych przez niego pouczeń.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[WB]

[a.ł.]